

BÆRUM
KOMMUNE

Vekst og økonomisk bærekraft

Seminar Planutvalget 25.1

Sammen skaper vi fremtiden

MANGFOLD - RAUSHET - BÆREKRAFT

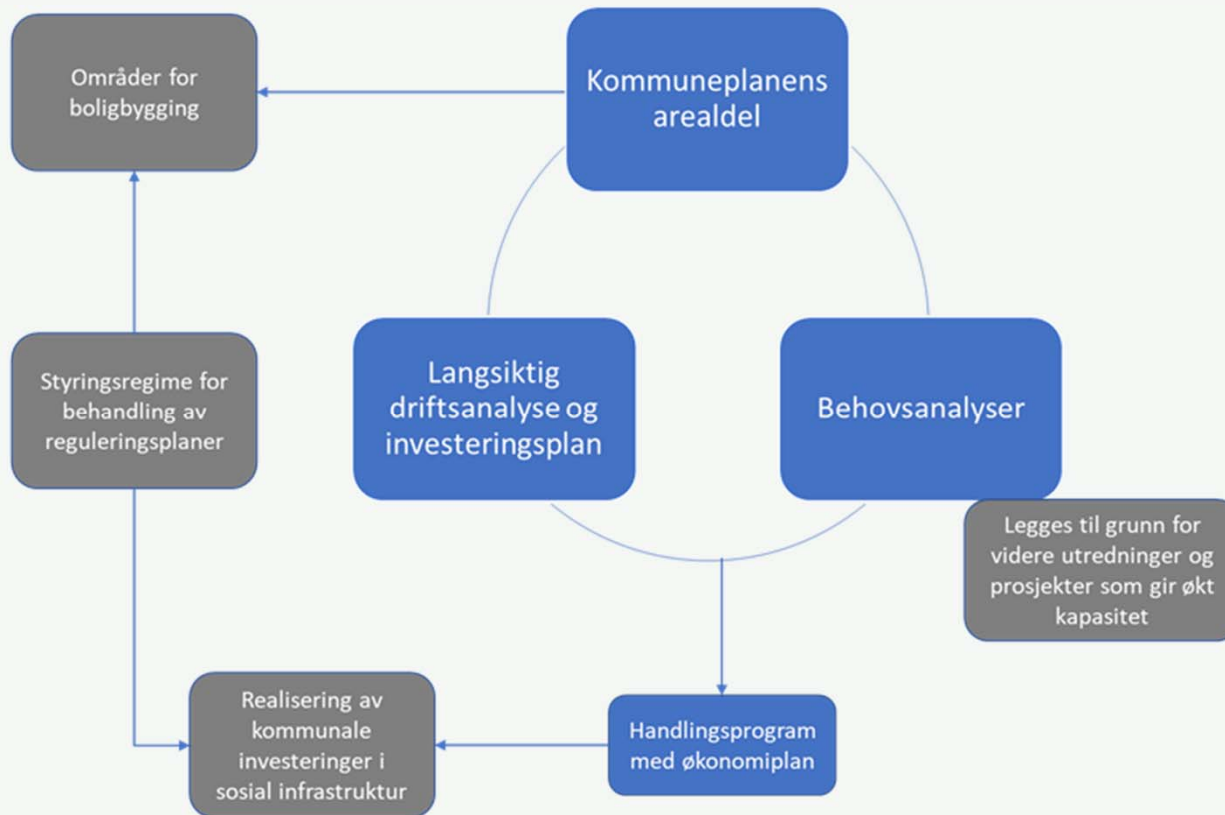
Utgangspunktet

Kommuneloven har egne regler for økonomisk bærekraft:

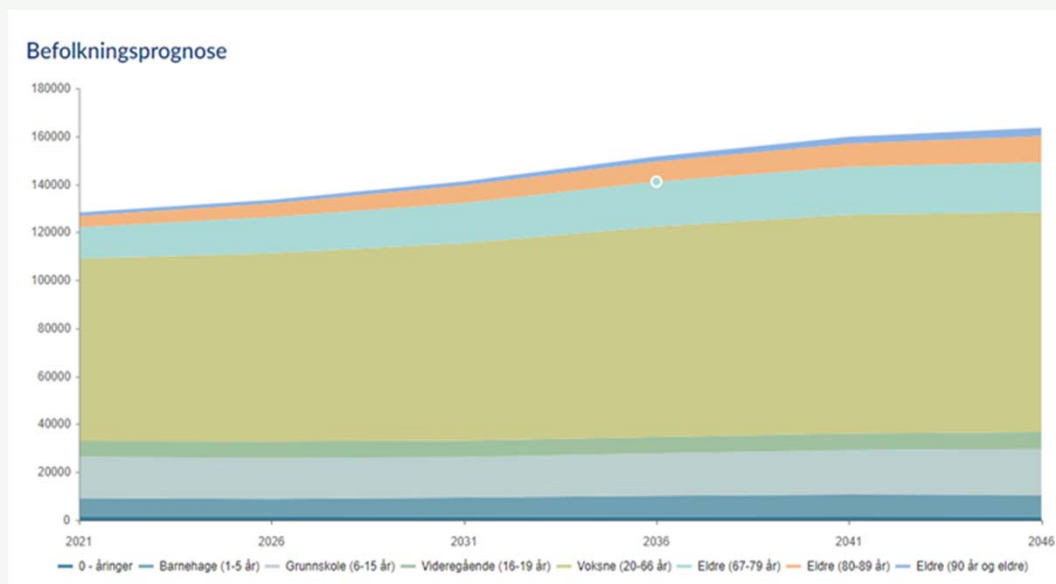
- ▶ *«Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.»*
- ▶ *«...på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko...»*
- ▶ *«...samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling.»*

- ▶ Vi har omsatt dette i handlingsregler i form av finansielle måltall og regler for forvaltning av økonomi, finanser og gjeld
- ▶ Bærum var den første kommunen som tok i bruk Langsiktig driftsanalyse og investeringsplan (LDIP) som verktøy (2014).

Sammenhengen

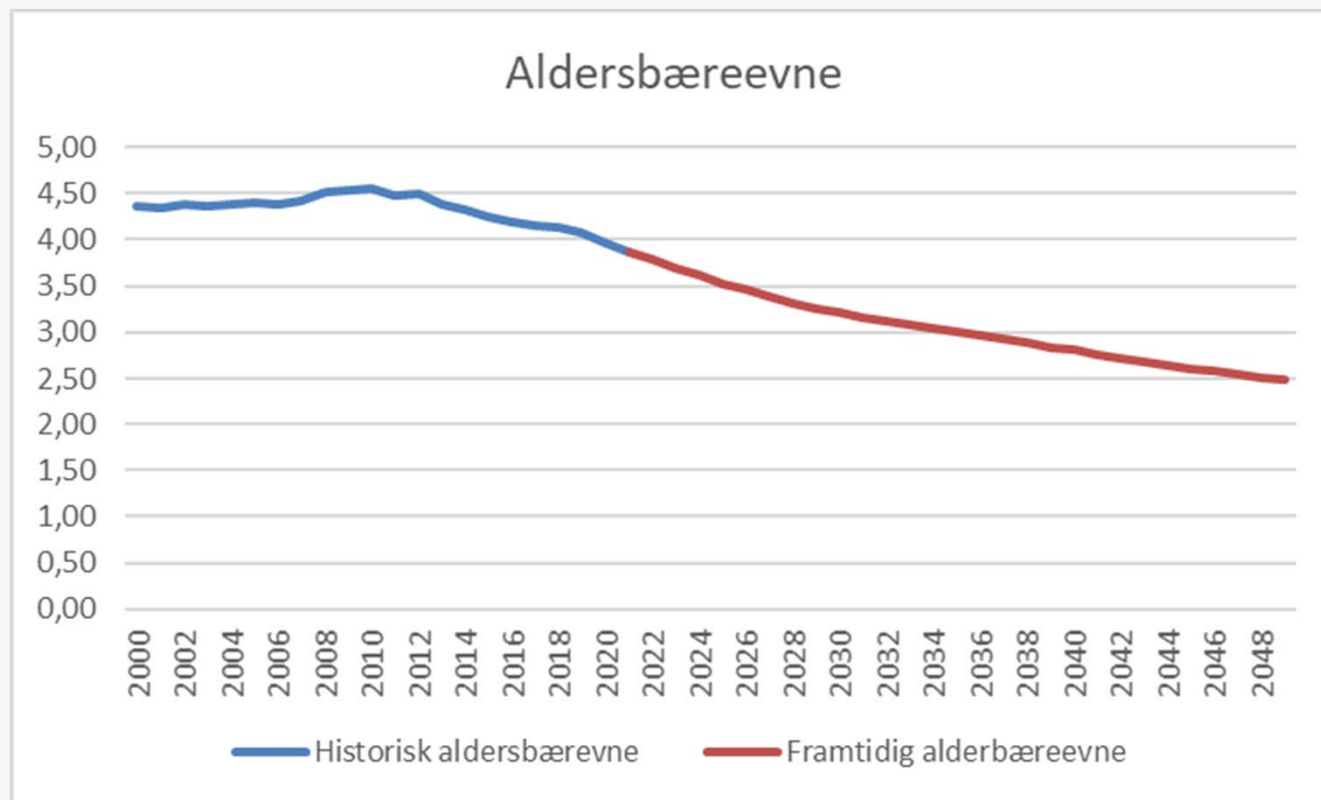

Bæringene blir flere - og eldre

	2021	2026	2031
	Absolutte tall	Prosentvis endring fra 2021	Prosentvis endring fra 2021
o + åringar	1 326	-0,2 %	6,3 %
Barnehage (1-5 år)	7 868	-3,8 %	1,2 %
Grunnskole (6-15 år)	17 166	-0,9 %	-1,2 %
Videregående (16-19 år)	6 563	4,6 %	3,6 %
Voksne (20-66 år)	76 074	3,2 %	8,2 %
Eldre (67-79 år)	13 105	15,3 %	27,9 %
Eldre (80-89 år)	4 696	21,4 %	54,4 %
Eldre (90 år og eldre)	1 435	0,6 %	15,9 %
Total (absolutte tall)	128 233	133 449	141 153

Aldersbæreevne

Aldersbæreevne:
Hvor mange i aldersgruppen 20-66 år det er i forhold til aldersgruppen +67 år.

Faller fra 4,4 i begynnelsen av 2000 tallet til 2,5 i slutten av perioden. Gir færre hender til å levere tjenestene og lavere skatteinntekter.

Vekst motvirker noe av fallet, men kan ikke løse dette.

Årlig gjennomsnittlig vekst i Bærum sammenlignet med andre kommuner i Oslo tettsted*, 2010-2020 (SSB 2022)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Gj.snitt årlig vekst i perioden 2010-2020
K-3020 Nordre Follo	1,4 %	1,5 %	1,4 %	1,0 %	1,0 %	1,2 %	1,1 %	0,6 %	0,3 %	1,8 %	1,3 %	1,2 %
K-3023 Nesodden	1,0 %	1,7 %	1,1 %	1,7 %	0,4 %	1,4 %	1,3 %	2,2 %	1,0 %	0,7 %	1,0 %	1,2 %
K-3024 Bærum	1,4 %	1,5 %	1,9 %	1,6 %	1,8 %	1,4 %	1,4 %	1,2 %	1,1 %	0,7 %	0,4 %	1,3 %
K-3025 Asker	1,4 %	1,8 %	1,9 %	1,7 %	1,9 %	1,2 %	1,3 %	0,7 %	0,9 %	0,8 %	0,5 %	1,3 %
K-3027 Rælingen	2,1 %	1,6 %	1,5 %	2,4 %	2,3 %	1,4 %	1,7 %	0,8 %	1,6 %	2,0 %	1,1 %	1,7 %
K-3028 Enebakk	0,8 %	2,2 %	0,7 %	0,6 %	1,3 %	1,0 %	0,5 %	0,2 %	0,7 %	0,8 %	-0,4 %	0,8 %
K-3029 Lørenskog	1,8 %	1,2 %	1,8 %	1,1 %	1,3 %	3,5 %	2,9 %	3,4 %	3,7 %	3,4 %	3,1 %	2,5 %
K-3030 Lillestrøm	2,1 %	2,1 %	1,7 %	1,9 %	1,1 %	1,7 %	1,4 %	1,6 %	2,3 %	0,3 %	1,1 %	1,6 %
K-0301 Oslo	2,1 %	2,3 %	1,7 %	1,7 %	2,1 %	1,7 %	1,3 %	1,0 %	1,1 %	1,8 %	0,5 %	1,6 %
Kommuner uten Bærum	1,7 %	1,9 %	1,5 %	1,4 %	1,6 %	1,5 %	1,2 %	1,0 %	1,1 %	1,4 %	0,6 %	1,4 %

Bærum kommunes andel av total vekst sammenlignet med de andre kommunene i Oslo tettsted , 2010-2020 (SSB 2022)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Prosentandel av totalbefolkningen i Oslo tettsted
K-3020 Nordre Follo	4,1 %	4,0 %	4,4 %	3,1 %	2,9 %	4,0 %	4,3 %	3,0 %	1,3 %	6,1 %	9,5 %	5 %
K-3023 Nesodden	0,9 %	1,4 %	1,1 %	1,8 %	0,4 %	1,5 %	1,7 %	3,4 %	1,4 %	0,7 %	2,4 %	2 %
K-3024 Bærum	8,5 %	8,2 %	12,4 %	11,3 %	10,8 %	9,6 %	11,3 %	11,7 %	9,9 %	5,1 %	6,4 %	11 %
K-3025 Asker	6,2 %	7,3 %	9,0 %	8,7 %	8,7 %	6,0 %	8,0 %	5,3 %	6,1 %	4,4 %	6,1 %	8 %
K-3027 Rælingen	1,8 %	1,2 %	1,4 %	2,3 %	1,9 %	1,4 %	2,1 %	1,2 %	2,1 %	2,1 %	2,6 %	2 %
K-3028 Enebakk	0,5 %	1,1 %	0,4 %	0,4 %	0,7 %	0,6 %	0,4 %	0,1 %	0,6 %	0,5 %	-0,6 %	1 %
K-3029 Lørenskog	3,1 %	1,9 %	3,5 %	2,2 %	2,3 %	7,1 %	7,1 %	10,2 %	10,3 %	7,8 %	16,3 %	4 %
K-3030 Lillestrøm	8,3 %	7,4 %	7,3 %	8,5 %	4,4 %	7,7 %	7,9 %	10,7 %	13,9 %	1,3 %	12,4 %	7 %
K-0301 Oslo	66,7 %	67,5 %	60,5 %	61,8 %	68,0 %	62,0 %	57,2 %	54,3 %	54,5 %	71,9 %	44,9 %	60 %

Befolkningsprognoser i KOMPAS

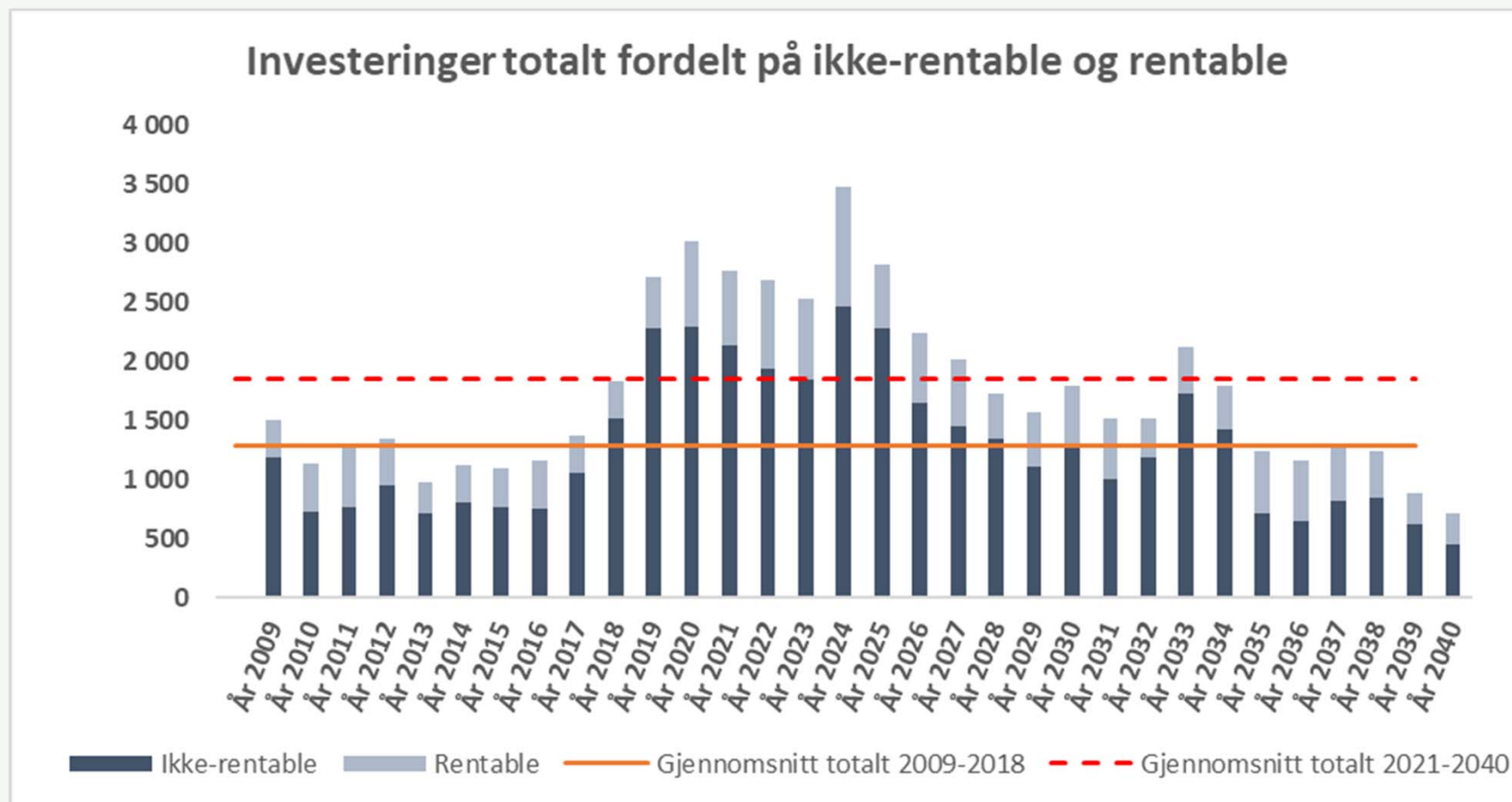
- Utarbeides juni hvert året i verktøyet KOMPAS
- Framskriver folkemengde og boligmengde med utgangspunkt i detaljert statistikk fra SSB og lokalt boligbyggeprogram
- Befolkningsstatistikk fra SSB på grunnkrets nivå ligger i modellen og blir oppdatert hvert år
- Forutsetninger kommunen legger inn i modellen er *Boligbyggeprogram på grunnkrets nivå*. Boligbyggeprogrammet er viktig for modellens vekstberegninger.
- Prognosemodellens innretning gjør det mulig å lage framskrivinger på plansenivå, f.eks. barneskolekretser.
- Boligbygging er en av flere faktorer som påvirker befolkningsveksten. Andre faktorer er f.eks. utviklingen i husstandsstørrelse og fødsels-/dødsfrekvenser. Innvandring og ekstern nettoflytting til kommunen påvirker faktisk vekst i stor grad.
- **Befolkningsprognoser er beheftet med stor usikkerhet.**

Prognoser for framtidig befolkningsvekst – utvalgte kommuner i Oslo tettsted

Befolkningsframskrivinger for utvalgte kommuner i Oslo tettsted, 2021-2030

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Gjennomsnitt for hele perioden
Bærum	0,7 %	0,7 %	0,8 %	0,8 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,2 %	1,2 %	1,1 %	1,0 %
Oslo	0,6 %	0,7 %	0,7 %	0,8 %	0,8 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %
Lillestrøm	1,7 %	1,6 %	1,2 %	1,7 %	1,4 %	1,2 %	1,4 %	1,6 %	1,2 %	1,3 %	1,4 %
Asker	1,0 %	1,8 %	1,4 %	1,6 %	2,2 %	2,2 %	1,8 %	1,9 %	1,2 %	1,5 %	1,4 %

Ekstraordinær investeringsaktivitet

Befolkningsvekst er (riktig styrt) positivt!

Befolkningsvekst betyr økte inntekter:

- Økte rammeinntekter pga. økt innbyggertilskudd, og økte skatteinntekter
- Økte driftskostnader kompenseres i stor grad (gjennom demografijustering av rammeinntekten)

Styringsutfordringen:

Sikre tilstrekkelig kapasitet i sosial- og teknisk infrastruktur, der veksten kommer:

- Styre boligutbyggingen
- Rette fokus mot investeringssiden
- Håndtere svingninger i markedet

Så lenge vi har kapasitet gjelder «jo raskere vekst jo bedre». ...rent kommunaløkonomisk....

- I dag: Liten restkapasitet i skoler og barnehager.
Ny utbygging → flere skoler og barnehager må til.
- Ny kapasitet etablert: positivt med rask utbygging:
 - Gir mer inntekter å dekke investeringene med
 - Bedre utnyttelse av ny kapasitet

Hva er god styring?

Kommunen styrer omfang av boligbyggingen gjennom hva som legges ut av områder til boligbygging i kommuneplanens arealdel, gjennom områdeplaner og ved å behandle reguleringsplaner med rekkefølgekrav til teknisk og sosial infrastruktur.

Ut i fra et kommunaløkonomisk perspektiv er god styring:

- ▶ En klar tidsmessig prioritering av de største utbyggingsområdene i forhold til hverandre. Da unngås parallelle investeringer og det begrenser risikoen for at mange kommunale nye bygninger/ ikke blir tatt i bruk fullt ut.
- ▶ Investeringer som gjøres bør utnyttes maksimalt ved at de områder som prioriteres med investeringer bygges ut med boliger så raskt som mulig innenfor den etablerte kapasitet.
- ▶ Optimal utnyttelse av eksisterende infrastruktur i form av økt arealeffektivitet, endrede inntaksområder, midlertidig bruk av ledig kapasitet ol.
- ▶ Økt kapasitet sentralt er bedre enn økt kapasitet i randsoner. Riktig geografisk plassering av sosial infrastruktur er av avgjørende betydning for god kapasitetsutnyttelse over tid.
- ▶ Etablere god oversikt over rehabilitering- og vedlikeholdsbehov.

Takk for meg!